[2018] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1099

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਇੰਦੌਰ

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਗ੍ਰਾਸਿਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਆਪਣੇ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੀਂ

(2004 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3159)

ਮਈ 11, 2018

[ਰੰਜਨ ਗੋਗੋਈ, ਐਨ. ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਆਰ. ਬਾਨੂਮਥੀ, ਮੋਹਨ ਐਮ. ਸ਼ਾਂਤਨਾਗੌਦਰ ਅਤੇ ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਾਜ਼ੀਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944-ਉਪ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4- ਕੀ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1-7-2000 ਤੋਂ ਬਦਲੀ ਗਈ ਹੈ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਖੰਡ (ਡੀ) ਵਿੱਚ "ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ- ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ : **ਏਸਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ** ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ 'ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ' ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚਾਰਜਿੰਗ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਰਤੱਵਯੋਗ ਵਸਤੂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਵਸਤੂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਰਤੱਵਯੋਗ ਵਸਤੂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ- ਇਹ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4 (3)(ਡੀ) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ - ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, **ਏਸਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ** ਕੇਸ ਦੇ ਉਸ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ **ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944-ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4- ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ-

ਮੰਨਿਆ ਕਿ: ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦਾ ਮਾਪ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ - ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਪ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਗੱਠਜੋੜ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਦੋਵੇਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ - **ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ** ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944-ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4- ਕੀ "ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ" ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਐਕਟ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ 4 (1)ਏ) ਦੇ ਸਧਾਰਣ ਮੁੱਲ ਸੰਕਲਪ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ : ਸੋਧ ਐਕਟ, 2000 ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਧਾਰਾ 4(3)(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ "ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ" ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ** ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 2000 ਦੀ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਬਕਾਰੀ ਕਰ ਦੇ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਵਰਣਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ- 'ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ' ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਆਮ ਕੀਮਤ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ

ਕਿਹਾ : 1. ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ "ਸਾਰੀਆਂ ਆਬਕਾਰੀ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਥਾਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ "ਸਾਰੀਆਂ ਆਬਕਾਰੀ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੁੱਲ ਵਾਧਾ ਟੈਕਸ (ਸੇਨਵੈਟ) ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ" ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਹਰੇਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ

ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਸੰਕਲਪ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ-ਵਾਧਾ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(3)(ਡੀ) ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਯੋਗ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਵਾਧੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 21] [1119-B-F]

2. ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਏਸਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਜੋ ਡਿਊਟੀ ਮੁਕਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾੱਫਟਵੇਅਰ ਵਜੋਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕਰਤੱਵਯੋਗ ਵਸਤੂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਾੱਫਟਵੇਅਰ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਚੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਕੀਮਤ/ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਏਸਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 84 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(3)(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ 'ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ' ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚਾਰਜਿੰਗ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਰਤੱਵਯੋਗ ਵਸਤੂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਰਤੱਵਯੋਗ ਵਸਤੂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਆਈਟਮ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(3)(ਡੀ) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਏਸਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ [ਪੈਰਾ 22] [1119-F-H; 1120-A-C]

XXXXXX

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਇੰਦੌਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਗ੍ਰਾਸਿਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ
ਆਪਣੇ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੀਂ 1101

3. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਪ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਤੇ 4 ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਮਾਪ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੋਧ ਐਕਟ, 2000 ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 4(3(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ, ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, 'ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ' ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ 'ਆਮ ਕੀਮਤ' ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਅਰਥ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 23] [1120-C-F]

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ **[1984] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 347 : (1984) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 467** – ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੋਂਡੀਚੇਰੀ ਬਨਾਮ ਏਸਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ **[2004] 4 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 676: (2004) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 173**; ਸੀ.ਸੀ.ਈ.

ਇੰਦੌਰ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰਾਸਿਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ **[2009] 12 SCR 204: (2009) 14 SCC 596**; ਸੀ.ਸੀ.ਈ. ਇੰਦੌਰ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰਾਸਿਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ **(2016) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 391**; ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰਾਂਤ ਬਨਾਮ ਮੇਸਰਜ਼ ਬੋਡੂ ਪੇਡਨਾ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ **ਏ.ਆਈ.ਆਰ. (29) 1942 ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ 33 (ਮਦਰਾਸ ਤੋਂ)** ; ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰਾਂਤ **[ਏ.ਆਈ.ਆਰ (32) 1945 ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ 98) ;** ਆਰ.ਸੀ. ਜਾਲ ਪਾਰਸੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ **1962 ਏਆਈਆਰ 1281: [1962] Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 436;** ਏ.ਕੇ. ਰਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵੋਲਟਾਸ ਲਿਮਟਿਡ **[1973] 2 SCR 1089: (1973) 3 SCC 503;** ਐਟਿਕ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਐਚ. ਦੇਵਾ, ਸਹਾਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਲੈਕਟਰ **[1975] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 563: (1975) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 499** – ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

XXXXXX

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਹਵਾਲਾ		
[1984] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 347	ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ	ਪੈਰਾ 3
[2004] 4 ਸੁਪ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 676	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 3
[2009] 12 SCR 204	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 3
(2016) 6 SCC 391	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 4
ਏ.ਆਈ.ਆਰ (29) 1942 ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ 33 (ਮਦਰਾਸ ਤੋਂ)	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 10
ਏ.ਆਈ.ਆਰ (32) 1945 ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ 98	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 11

[1962] ਸੁਪ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 436	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 12
[1973] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1089	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 14
[1975] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 563	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 20

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2004 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3159

ਕਸਟਮਜ਼, ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 10.12.2003 ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 672/2003-NB(A) ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ E/1370/2003-NB(A) ਵਿੱਚ।

ਨਾਲ

C.A. ਨੰਬਰ 3455/2004, 7272/2005, 2982-2985/2005, 2986/2005, 7143/2005, 2261/2006, 2246-2247/2008, 2934-2935/2008, 3528/2008, 4820/2008, 6695/2008, 2534/2009, 253/2010, 8541/2009, 445/2010, 1382/2010, 2003-2004/2010, 2430/2010, 2363/2010, 7174-7175/2010, 4696/2011, 6984/2011 ਅਤੇ 2705/2012

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿੰਕੀ ਆਨੰਦ, ਵਧੀਕ ਸੋਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ, ਕੇ. ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਐਸ. ਕੇ. ਬਾਗੜੀਆ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਧਰਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰੁਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਅਰਿਜੀਤ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਰਿਤੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਸ਼ਮੀ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਬੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਬਾਲੇਂਦੂ ਸ਼ੇਖਰ, ਸੁਮਿਤ ਤੇਟਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੌਦਾਮਿਨੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਹੇਮੰਤ ਆਰੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਨਿਧਾ ਮਹਿਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੀਰਤੀ ਦੁਆ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਰੋਰੀਆ, ਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ, ਨਿਖਿਲ ਗੋਇਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਵੀਨ ਗੋਇਲ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੀਲਾ ਗੌਲ ਲਈ), ਐਸ. ਸੁਕੁਮਾਰਨ, ਆਨੰਦ ਸੁਕੁਮਾਰ, ਭੂਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ, ਕੇ.ਰਾਜੀਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਰਾ ਮਾਥੁਰ, ਕੁਮਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਐਲ.ਬਦਰੀ ਨਰਾਇਣਨ, ਅਦਿੱਤਿਆ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ, ਵਿਕਟਰ ਦਾਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪੇਕਸ਼ਾ ਮਹਿਤਾ, ਐਮ.ਪੀ. ਦੇਵਨਾਥ,

ਜੋਸੇਫ ਪੁਕਕਟ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰੀ, ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (ਮੈਸਰਜ਼ ਏਪੀ ਐਂਡ ਜੇ ਚੈਂਬਰਜ਼ ਲਈ), ਰਵਿੰਦਰ ਨਰਾਇਣ, ਅਜੈ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੱਲਿਕਾ ਜੋਸ਼ੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਚਿਕਾ ਸਿੰਘ, ਰਜਤ ਗਾਵਾ, ਰਾਜਨ ਨਰਾਇਣ, ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੰਦਨੀ ਪਟੇਲ , ਐਸ. ਨੰਦਕੁਮਾਰ,

ਐਮ.ਐਸ. ਸਰੰਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਿਕਾ ਨੰਦਕੁਮਾਰ, ਸੁਬਾ ਸੋਮੂ, ਵੀ.ਐਨ. ਰਘੁਪਤੀ, ਨਿਖਿਲ ਨਈਅਰ, ਐਨ. ਸਾਈਂ ਵਿਨੋਦ, ਧਨੰਜੈ ਬੈਜਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਮ੍ਰਿਤੀ ਸ਼ਾਹ, ਦਿਵਯਾਂਸ਼ੂ ਰਾਏ, ਐਸ. ਜੈਕੁਮਾਰ, ਬੀ. ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਕਾਰਤਿਕ ਜਿੰਦਲ, ਅਜਿੰਕਿਆ ਤਿਵਾਰੀ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘਵੀ, ਕੇ.ਕੇ.ਐਲ. ਗੌਤਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਰੁੰਧਤੀ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਸ਼ਣ, ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

XXXXXX

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਇੰਦੌਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਗ੍ਰਾਸਿਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਆਪਣੇ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੀਂ 1103

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾਂ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਰੰਜਨ ਗੋਗੋਈ, ਜੇ. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਤੱਥ:

ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਨਿਰਧਾਰਕ ਘੁਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਕੁਚਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਗੈਸਾਂ, ਤਰਲ ਕਲੋਰੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹਨ। ਦੋ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਸੂਤੀ ਧਾਗਾ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਮਿਕਸ ਕੰਸੈਂਟ੍ਰੇਟ ਵੀ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਟਨਰ, ਸਿਲੰਡਰ, ਕਾਰਬੋਇਜ਼, ਪੇਪਰ ਕੋਨ ਅਤੇ HDPE ਬੈਗ, BIBs, ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਅਤੇ ਕੈਨਿਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ "ਕੰਟੇਨਰ" ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਟੇਨਰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਹਕ ਆਪਣੇ ਕੰਟੇਨਰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਗਾਹਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਕੰਟੇਨਰਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਭਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਕ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਰਕਮ ਵਸੂਲਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਕਿੰਗ ਚਾਰਜ, ਵੇਅਰ ਐਂਡ ਟੀਅਰ ਚਾਰਜ, ਸੁਵਿਧਾ ਚਾਰਜ, ਸਰਵਿਸ ਚਾਰਜ, ਡਿਲੀਵਰੀ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਖਰਚੇ, ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਖਰਚੇ, ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਟੈਸਟਿੰਗ ਖਰਚੇ। ਨਿਰਧਾਰਕ ਉਕਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਉੱਦਮਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।

2. ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ? ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1 ਜੁਲਾਈ, 2000 ਤੋਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

3. **ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ**[1] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ **ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੋਂਡੀਚੇਰੀ ਬਨਾਮ ਏਸਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ**[2] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 30 ਜੁਲਾਈ, 2009[3] ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਜਵਾਬ ਲਈ ਭੇਜਿਆ:

[1](1984)1 SCC 467

XXXXXX

"1. ਕੀ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1-7-2000 ਤੋਂ ਬਦਲੀ ਗਈ ਹੈ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਖੰਡ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ?

2. ਕੀ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 4, ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ ਕੀ ਹੈ?

3. ਕੀ "ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ" ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਐਕਟ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ 4(1)(ਏ) ਦੇ ਆਮ ਮੁੱਲ ਸੰਕਲਪ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਵੱਖਰਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ?

4. ਕਿਉਂਕਿ **ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ **ਏਸਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ 30 ਮਾਰਚ, 2016[4] ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਹਾਂ।

5. ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਪ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਦੋ ਸਟੀਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਠਣਗੇ।

6. ਪਹਿਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਮਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਖਰੀਦਦਾਰ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਐਕਸਾਈਜ਼ ਟੈਕਸ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ 1 ਦੀ ਐਂਟਰੀ 84 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟੈਕਸ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮਾਪ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਭਿਆਸ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਵਰਤੋਂ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਪ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਪ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਗੱਠਜੋੜ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮਾਪ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਕਠੋਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ

ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਥਿਰ ਸਿਧਾਂਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਕੀ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਸੌਟੀ 'ਤੇ ਖਰੇ ਉਤਰੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਹ ਉਹ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

[2] (2004) 8 SCC 173

[3] (2009) 14 SCC 596

[4] (2016) 6 SCC 391

XXXXXX

7. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 3

ਵਿੱਤ ਐਕਟ 2000 (2000 ਦਾ ਐਕਟ 10) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3	ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2000 (2000 ਦਾ ਨੰਬਰ 10) ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਦੁਆਰਾ ਸਸਤੀ/ਸੋਧੇ ਹੋਏ (12 ਮਈ, 2000 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ) ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ/ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
3. ਲਗਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਡਿਊਟੀਆਂ –	3. ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985 [ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ] ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। -

(1) ਇੱਥੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, - (a) ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਿਤ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਐਕਸੀਜ਼ੇਬਲ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣਾ। (b).....	ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, - (a) ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985 (1986 ਦਾ 5) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਿਤ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਐਕਸੀਜ਼ੇਬਲ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ (ਸੇਨਵੈਟ) ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ; (b).....

ਸੈਕਸ਼ਨ 4

ਧਾਰਾ 4 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਵਿੱਚ),	1973 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 22 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 4	1.7.2000 ਤੋਂ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2000 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 4
ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ - ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਦਰ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ	ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਬਕਾਰੀ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ। (1) ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਬਕਾਰੀ ਯੋਗ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ	ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਬਕਾਰੀ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ। (1) ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ

ਅਜਿਹੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਥੋਕ ਨਕਦ ਕੀਮਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ	ਨਾਲ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਲ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ-	ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ, ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਹਰੇਕ ਹਟਾਉਣ 'ਤੇ, ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਲ -

XXXXXX

ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਛੋਟ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਵਪਾਰਕ ਛੋਟ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ।	(a) ਇਸ ਦੀ ਆਮ ਕੀਮਤ, ਭਾਵ, ਉਹ ਕੀਮਤ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਥੋਕ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਵਿਚਾਰ ਹੈ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ-	(ਏ) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲਈ, ਨਿਰਧਾਰਕ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਵਿਚਾਰ ਹੈ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇ; (ਅ) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੇਸ

	(i) ਜਿੱਥੇ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਥੋਕ ਵਪਾਰ ਦੇ ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਹੋਣ) ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਜਿਹੀ ਹਰੇਕ ਕੀਮਤ, ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੀ ਹਰੇਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਆਮ ਕੀਮਤ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ; (ii) ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਥੋਕ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ	ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਨਹੀਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਮੁੱਲ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਸੀਜ਼ੇਬਲ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਟੈਰਿਫ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (3) ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ, (ਏ) "ਨਿਰਧਾਰਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ

	'ਤੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ, ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (iii) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਚੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੀ ਆਮ ਕੀਮਤ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ; (iii) ਜਿੱਥੇ ਕਰਦਾਤਾ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਥੋਕ ਵਪਾਰ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਸਤੂਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਹੀਂ ਵੇਚੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੀ ਆਮ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਉਹ	ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਏਜੰਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; (ਅ) ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ "ਸੰਬੰਧਿਤ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ - (i) ਉਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਉੱਦਮ ਹਨ; (ii) ਉਹ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ; (iii) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਕਰਦਾਤਾ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ ਦਾ ਉਪ-ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ ਹੈ; ਜਾਂ (iv) ਉਹ ਇੰਨੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ।

	ਕੀਮਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਥੋਕ ਵਪਾਰ ਦੌਰਾਨ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਡੀਲਰਾਂ (ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਹੋਣ) ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਜਿਹੇ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਡੀਲਰਾਂ (ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ) ਨੂੰ ਜੋ ਰਿਟੇਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੇਚਦੇ ਹਨ; (b) ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਆਮ ਕੀਮਤ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੇਚੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਬਰਾਬਰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ	ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ[ਸੋਧੋ] - ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ- (i) "ਅੰਤਰ-ਜੁੜੇ ਉੱਦਮਾਂ" ਦਾ ਅਰਥ ਇਜਾਰੇਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਵਪਾਰ ਅਭਿਆਸ ਐਕਟ, 1969 (1969 ਦਾ 64) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਜੀ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ (ii) "ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 (1956 ਦਾ 1) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (41) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; c) "ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਸਥਾਨ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ - (i) ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ;

	ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। (2) ਜਿੱਥੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਵਸਤੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸਪੁਰਦਗੀ ਲਈ ਉਸਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਮੁੱਲ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਟਾਉਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੱਕ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।	(ii) ਇੱਕ ਗੋਦਾਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਯੋਗ ਮਾਲ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ;
	(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਸੀਜ਼ੇਬਲ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ	(ਡੀ) "ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਵਸਤੂਆਂ ਵਾਸਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕੀਮਤ, ਜਦੋਂ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ

	(2) ਅਧੀਨ ਟੈਰਿਫ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (4) ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, (a) "ਨਿਰਧਾਰਤ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਏਜੰਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; (b) "ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਸਥਾਨ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ- (i) ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ; ਜਾਂ (ii) ਇੱਕ ਗੋਦਾਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ	ਵਿੱਚ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਕ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ, ਸਟੋਰੇਜ, ਬਾਹਰੀ ਹੈਂਡਲਿੰਗ, ਸਰਵਿਸਿੰਗ, ਵਾਰੰਟੀ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ, ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ

	ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਯੋਗ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (c) "ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਕ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ, ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦਾ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪ-ਵਿਤਰਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।	ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

	ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ[ਸੋਧੋ] ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ "ਹੋਲਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ", ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ "ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ" ਦੇ ਉਹੀ ਅਰਥ ਹਨ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਵਿੱਚ ਹਨ; (1956 ਦਾ 1) (d) ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਮੁੱਲ", - (i) ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਪੈਕ ਕੀਤੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਡਿਲੀਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਕਿੰਗ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਪੈਕਿੰਗ ਦੀ ਲਾਗਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਟਿਕਾਊ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਪਸ ਼ਟੀਕਰਨ[ਸੋਧੋ] - ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ	

	ਵਿੱਚ"ਪੈਕਿੰਗ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਰੈਪਰ, ਕੰਟੇਨਰ, ਬੋਬਿਨ, ਪੀਰਨ, ਸਪੂਲ, ਰੀਲ ਜਾਂ ਵਾਰਪ ਬੀਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸਾਮਾਨ ਲਪੇਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜ਼ਖ਼ਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; (ii) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਆਬਕਾਰੀ, ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੋ ਕਿ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਥੋਕ ਵਪਾਰ ਦੇ ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਪਾਰਕ ਛੋਟ (ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ	

	ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ) ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। (e) "ਥੋਕ ਵਪਾਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਡੀਲਰਾਂ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਖਪਤਕਾਰਾਂ, ਸਰਕਾਰ, ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ, ਜੋ ਜਾਂ ਰਿਟੇਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ / ਹੋਰ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ।	

XXXXXX

8. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਵਿੱਤੀ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। **ਸੈਂਟਰਲ ਪ੍ਰਾਂਤ ਅਤੇ ਬੇਰਾਰ ਸੇਲਜ਼ ਆਫ ਮੋਟਰ ਸਪਿਰਿਟ ਐਂਡ ਲੂਬਰੀਕੇਂਟਸ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1938 (1938 ਦਾ ਸੈਂਟਰਲ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਐਂਡ ਬੇਰਾਰ ਐਕਟ ਨੰਬਰ XIV)** ਨੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰੇਕ ਰਿਟੇਲ ਡੀਲਰ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੋਟਰ ਸਪਿਰਿਟ ਅਤੇ ਲੂਬਰੀਕੇਂਟਸ ਦੀ ਰਿਟੇਲ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 (ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਕਸਰ "ਸੰਵਿਧਾਨ ਐਕਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 213 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਜੋ ਉੱਠਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਟੈਕਸ ਸੰਵਿਧਾਨ

ਐਕਟ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ-1 ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਸੀ ਜਾਂ ਸੂਚੀ 2 ਦੀ ਐਂਟਰੀ 48 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਉਕਤ ਸ਼ਡਿਊਲ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਜਵਾਬ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 45 ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਘੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਤੰਬਾਕੂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਿਤ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ....." ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ-1 ਐਂਟਰੀ 84 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।

9. ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਗਵਾਇਰ (ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤੇ) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ ਆਬਕਾਰੀ ਕਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਯਾਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ : -

> "ਸੰਘੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਿਤ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਕਸਫੋਰਡ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ "ਆਬਕਾਰੀ" ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ", ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਡੱਚ ਦੁਆਰਾ ਲੈਟਿਨ ਐਕਸਨਸਰੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ; ਆਧੁਨਿਕ ਰੂਪ, ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤਾਰੀਖ ਵਿੱਚ ਹੀ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੈਟਿਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਤੋਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਟੋਲ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਸੀ, ਪਰ 17ਵੀਂ ਸਦੀ ਤੋਂ ਇਸਨੇ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਟੀਕ ਨਹੀਂ, ਸੰਕੇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। "ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ" ਜਾਂ " ਡਿਊਟੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ " ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਅਰਥ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਲਗਜ਼ਰੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪਿਰਿਟ, ਬੀਅਰ ਜਾਂ ਤੰਬਾਕੂ) 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ

ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਉਲਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਅਜੇ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹੋਰ ਕਿੱਤਿਆਂ ਜਾਂ ਕਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਮਾਲੀਆ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ, ਜਾਂ ਨਿਯਮਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਡਿਊਟੀ: ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਰਥ ਅਜੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਖਪਤ ਲਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਰਥ ਵੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ (45) ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਥ ਹੈ।

xxx xxx xxx

xxx xxx xxx

XXXXXX

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਇੰਦੌਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਗ੍ਰਾਸਿਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਆਪਣੇ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੀਂ [ਰੰਜਨ ਗੋਗੋਈ, ਜੇ.] 1111

. . ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਰਿਟੇਲ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਵੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜੇ ਟੈਕਸਿੰਗ ਐਕਟ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। **ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ**

<u>ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਿਤ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਏਗੀ ਜੋ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਪਰ ਇਹ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ</u>। ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ, ਇੱਕ ਆਮ ਅਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅੰਤਮ ਘਟਨਾ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਖਪਤਕਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਖਪਤ ਜਾਂ ਖਰਚ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਘਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਨਿਰਮਿਤ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ, ਚਾਹੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਤ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹੱਦ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

<u>XXXXXX</u>

ਪ੍ਰਾਂਤਕ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਸਿਰਫ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ, ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹੱਦ ਨਾਲ ਉਲਝਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ।

(ਰੇਖਾਂਕਣ ਅਤੇ ਬੋਲਡ ਸਾਡਾ ਹੈ)

10. ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ **ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰਾਂਤ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਬੋਡੂ ਪੇਡਨਾ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼**[5] ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ।

> "1939 ਵਿੱਚ ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ. 18 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਸਿਰਫ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਵਿਚਾਰ ਸਨ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਲਈ ਘੱਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਕਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਮ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ..... ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ 'ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ; ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ "ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ" ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੀਮਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ "ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ" ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਮ ਆਯਾਤ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ, "ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਹ ਅਰਥ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਕੰਪਾਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹਨ - 1939 ਦੇ ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ. 18 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਕ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀਆਂ। ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ, ਜੋ ਐਕਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ, ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਟੈਕਸ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ

ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਉਸ 'ਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਵਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਕ 'ਤੇ।

[5]ਏ.ਆਈ.ਆਰ. (29) 1942 ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ 33 (ਮਦਰਾਸ ਤੋਂ)

XXXXXX

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਇੰਦੌਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਗ੍ਰਾਸਿਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਆਪਣੇ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੀਂ [ਰੰਜਨ ਗੋਗੋਈ, ਜੇ.] 1113

..... ਜੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਵੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋ ਟੈਕਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਅਲਗ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਉਸ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇ, ਖਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਵਸਤੂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਫੈਕਟਰੀ ਛੱਡਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਡਿਊਟੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ) ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਸਿੱਧੇ ਫਰਜ਼ ਦਾ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਕ ਨੇ ਅੰਤਮ ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇ ਜਿਣਸ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਤੱਥ ਹੈ ਜੋ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ

ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸੁਗਰ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੁਗਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੁਗਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਕ ਬੇਸ਼ਕ ਆਪਣੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਚ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਪਰ ਉਹ, ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ।

11. ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਬਾਰੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦਾ ਬਿੰਦੂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪੜਾਅ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪੜਾਅ ਵਸਤੂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਪੜਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ **<u>ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰਾਂਤ</u>**[6] ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

<u>XXXXXX</u>

"ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੀ ਡਿਊਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਕੁਝ ਲਚਕਦਾਰ ਹੈ: ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ, ਹੋਰ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਸਹੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਚਰਚਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕੀਮਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, 1939 ਦੇ ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ. 18 ਵਿੱਚ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਿਤ ਵਸਤੂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਕ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ। ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੋਡੂਪੇਡਨਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਰਕ ਅਤੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੋ ਟੈਕਸ, ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਤਾ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਵਿਕਰੇਤਾ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਓਵਰਲੈਪ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਅਲਗ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਨ। ਜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਬਕਾਰੀ ਯੋਗ ਵਸਤੂ ਆਪਣੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਫੈਕਟਰੀ ਜਾਂ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਛੱਡਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਟੈਕਸ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ; ਇਹ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਦਾ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਰਮਾਣ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

12. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ **ਆਰ.ਸੀ. ਜਾਲ ਪਾਰਸੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ**[7] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਡਿਊਟੀ ਹੈ ਜੋ ਖਪਤਕਾਰਾਂ

ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪੜਾਅ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਭਾਵ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅੱਗੇ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ "ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।"

13. ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, **ਸਿਵਾਏ ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਹੀ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ **ਏਸਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਟਕਰਾਅ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ।

[6] [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. (32) 1945 ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ 98]

[7]AIR 1962 SC 1281

XXXXXX

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਇੰਦੌਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਗ੍ਰਾਸਿਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ
ਆਪਣੇ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੀਂ [ਰੰਜਨ ਗੋਗੋਈ, ਜੇ.] 1115

14. **ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਛੇਤੀ ਹੀ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਮੁੱਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਿਰਫ ਨਿਰਮਾਣ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। **ਏ.ਕੇ. ਰਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵੋਲਟਾਸ ਲਿਮਟਿਡ[8],** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਉਥੇ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ

ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਲਾਈਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ **"ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਪ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਮਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਮਿਆਰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ।" <u>ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ</u>** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਰਮਿਤ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਕਸੀਜ਼ੇਬਲ ਵਸਤੂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਸਿਰਫ ਨਿਰਮਾਣ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਮੁਨਾਫੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "**ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਪ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਧਾਰਤ ਹਵਾਲਾ ਮਿਆਰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡ ਜੋ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਪ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਅਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।**"

15. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1973 ਦੀ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2000 ਤੱਕ ਹੋਰ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸੋਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਮੁੱਲ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਸਤੂ ਦਾ ਮੁੱਲ 2000 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਮਤ ਭਾਵ 'ਆਮ ਕੀਮਤ' ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ' ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕੀਮਤ, ਜਦੋਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ....."

16. ਇਸ ਲਈ, ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਪਾਅ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਹੈ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਂਹ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੱਕ ਵਸਤੂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਸਮਰਿਧ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਮਲ

ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਵਾਧੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ 4 (2000 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ) ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਮੁੱਲ' ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ 1.7.2000 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ **ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ 2000 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

[8] (1973) 3 SCC 503

XXXXXX

17. ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਮੁੱਲ/ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮਿਤ ਵਸਤੂ ਲਈ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਜਦੋਂ ਵਸਤੂ ਵਪਾਰ ਦੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚਰਿੱਤਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਪ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਕੀਮਤ, ਨਿਰਮਾਣ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਮੁਨਾਫੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਝ ਮੁੱਲ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰਿਧ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦਾ ਵਿਕਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਟੈਕਸ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹੈ ਜੋ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਉਪਾਅ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅਸੰਤੁਲਨ ਉਤਪੰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

18. ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ **ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

"48. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਐਕਸੀਜ਼ੇਬਲ ਵਸਤੂ ਦੇ "ਮੁੱਲ" ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਪੋਸਟ ਨਿਰਮਾਣ ਖਰਚੇ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਕੱਟੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਛੋਟ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਕਟਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਸਮੇਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਛੋਟ ਜਾਂ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ 4 ਉਪ-ਧਾਰਾ(2) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਹਟਾਉਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲਈ ਐਕਸੀਜ਼ੇਬਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹਟਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੱਕ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4)(ਡੀ)(ii) ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਬਕਾਰੀ ਯੋਗ ਵਸਤੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ, ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਪਾਰ ਛੋਟ (ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ) ਥੋਕ ਦੇ ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਰਚ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹੀ ਉਸਾਰੀ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ

'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ। ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ 4(4)(ਡੀ)(ਆਈ) ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਐਕਸੀਜ਼ੇਬਲ ਵਸਤੂ ਦੇ "ਮੁੱਲ" ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਪੈਕਿੰਗ ਦੀ ਲਾਗਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਪੈਕਿੰਗ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੈਕਿੰਗ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਹ ਸਿਰਲੇਖ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹੇਠਾਂ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

XXXXXX

(1) ਸਟੋਰੇਜ ਖਰਚੇ।

(2) ਮਾਲ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਆਵਾਜਾਈ ਖਰਚੇ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੋਣ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ।

(3) ਬਾਹਰੀ ਹੈਂਡਲਿੰਗ ਖਰਚੇ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੋਣ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ।

(4) ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ (ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸਟਾਕ)।

(5) ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਖਰਚੇ।

(6) ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਗੇਟ ਤੋਂ ਮਾਲ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੀਮਾ।

(7) ਪੈਕਿੰਗ ਖਰਚੇ।

(8) ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਖਰਚੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਖਰਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

(ਰੇਖਾਂਕਣ ਸਾਡੀ ਹੈ)

19. ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

XXXXXX

"50. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ "ਮੁੱਲ" ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ 4 (ਏ) ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ 4 (1)(ਏ) ਦੋਵੇਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਸਪੁਰਦਗੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੇ ਥੋਕ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕੀਮਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਫੈਕਟਰੀ ਗੇਟ, ਜਿੱਥੇ ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ 4 (ਏ) ਜਾਂ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ 4 (1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕੀਮਤ ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ 4 (ਬੀ) ਜਾਂ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ 4 (1)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ, ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇਸਦੇ ਮੁੱਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ (ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣਾ), ਅਤੇ ਉਸ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਕਈ ਭਾਗ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਸਮਰਿਧ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲੇਖ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਰੀ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਗੇਟ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਟੋਰੇਜ ਚਾਰਜ, ਆਊਟਵਰਡ ਹੈਂਡਲਿੰਗ ਚਾਰਜ, ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ (ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸਟਾਕ), ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਖਰਚੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਅਤੇ

ਵਿਕਰੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਨਹੀਂ ਕੱਟੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਖਰਚੇ, ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲੇਖ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਥੋਕ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਵਿਕਰੀ ਸੰਸਥਾ ਰਾਹੀਂ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਗੇਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਤਹਿਤ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਨਿਰਧਾਰਕ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਗੇਟ ਤੋਂ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਜਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਤੱਕ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਲਾਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਗੇਟ ਤੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਭਾੜੇ 'ਤੇ ਬੀਮੇ ਦੀ ਲਾਗਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ।"

(ਰੇਖਾਂਕਣ ਸਾਡੀ ਹੈ)

20. ਸਾਨੂੰ **ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਹ **ਮੱਧ ਪ੍ਰਾਂਤ ਅਤੇ ਬੇਰਾਰ** (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ **ਬੋਡੂ ਪੇਡਨਾ** (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ **ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰਾਂਤ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ **ਵੇਲਟਾਸ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ **ਐਟਿਕ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਐਚ. ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ**[9], ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਲ ਮਕਸਦ **ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਸਿਰਫ ਨਿਰਮਾਣ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

21. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ "ਸਾਰੀਆਂ ਆਬਕਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਆਬਕਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੁੱਲ ਵਾਧਾ ਟੈਕਸ (ਸੇਨਵੈਟ) ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਹਰੇਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਸੰਕਲਪ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ **ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ-ਵਾਧਾ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (3)(ਡੀ) ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ 'ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ **ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 4 (3)(ਡੀ), ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਮਿਤ ਵਸਤੂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮੁੱਲ ਵਾਧੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਧੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

22. ਇਹ ਸਾਨੂੰ **ਏਸਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾੱਫਟਵੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਡਿਊਟੀ ਮੁਕਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾੱਫਟਵੇਅਰ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕਰਤੱਵਯੋਗ ਚੀਜ਼ ਸੀ। ਮਾਲੀਆ ਨੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾੱਫਟਵੇਅਰ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਾੱਫਟਵੇਅਰ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਚੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਕੀਮਤ/ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ **ਏਸਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 84 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (3)(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚਾਰਜਿੰਗ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਰਤੱਵਯੋਗ ਵਸਤੂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਰਤੱਵਯੋਗ ਵਸਤੂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਿਸ਼ਰਤ ਆਈਟਮ। ਇਹ ਉਹ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (3)(ਡੀ) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਕਿ **ਏਸਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪੈਰਾ 84 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ **ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਟਕਰਾਅ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

[9] (1975) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 499

XXXXXX

23. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਪ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਪ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਗੱਠਜੋੜ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। **ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ**

(ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ, 2000 ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 4 (3)(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ, ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਅਤੇ 2000 ਦੀ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਵਰਣਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 'ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ' ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਆਮ ਕੀਮਤ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

24. ਉਪਰੋਕਤ ਜਵਾਬ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਗੇ ਜੋ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਹਵਾਲਾ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi